

Ekonomik Büyüme

2024 - 4.Çeyrek

Yıllık
Değişim
%

3,00

Çeyreklik
Değişim
%

1,69

Büyüklik
Trilyon TL

12,29

alBaraka BANKNOT

Veriler % ve trilyon TL olarak belirtilmiştir.

Şekil.1 GSYH Büyümesi

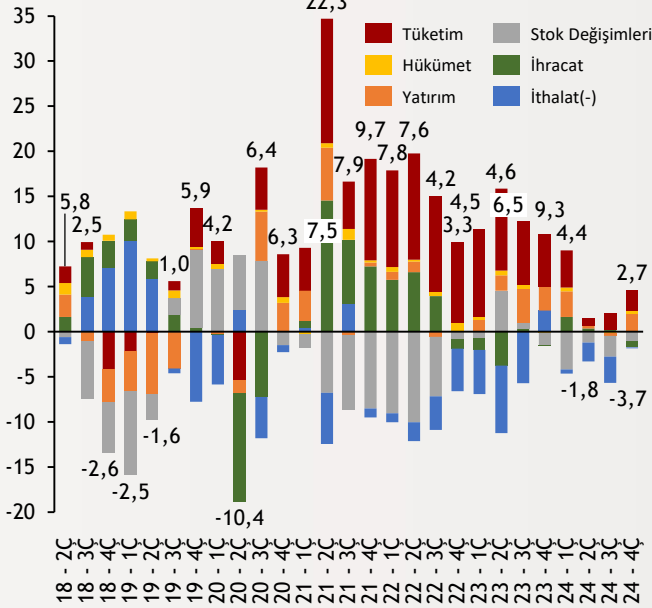
% Değişim, Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış

TÜİK verilerine göre, Türkiye ekonomisi 2024 yılında %3,2 büyüme kaydetti. Son çeyrekte ise yıllık büyüme %3 olarak gerçekleşti ve beklentilere paralel seyretti. Çeyreklik bazda büyüme %1,7 olurken, bu oran piyasa beklentisi olan %1,9'un altında kaldı. Ekonominin dolar cinsinden büyüklüğü 1,32 trilyon dolara ulaşırken, kişi başına düşen gelir 15 bin 463 dolara yükselerek rekor seviyeye çıktı. Cari fiyatlarla kişi başına GSYH ise 507 bin 615 TL olarak hesaplandı.

Şekil.2 Büyümenin Katkıları

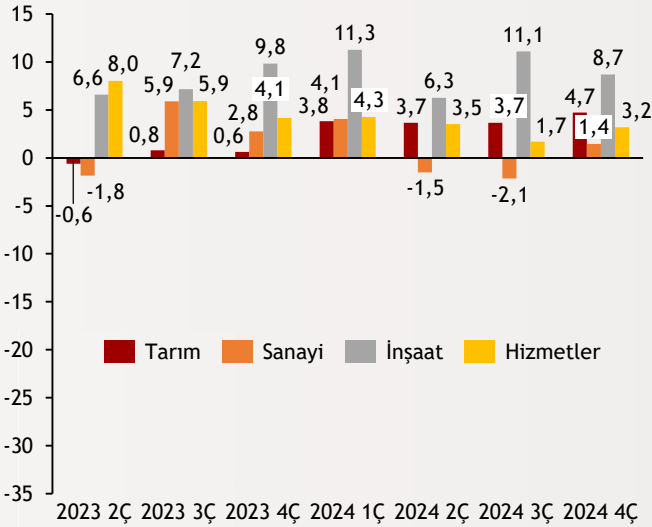
Harcama Yöntemine Göre - Yıllık Büyümeye Katkı

alBaraka
BANKNOT

GSYH'deki değişimin kompozisyonuna baktığımızda tüketim kaleminin yıllık büyümeye katkısı ikinci ve üçüncü çeyreğe kıyasla nispeten artış kaydederek pozitif bölgede yer aldı. İlk üç çeyrekte büyümeye pozitif katkı sunan ihracat ise dördüncü çeyrekte negatif bölgede yer aldı. Buna karşın, önceki çeyreklerde negatif katkı sunan ithalat ve stok değişimleri kalemlerinin negatif katkısı dördüncü çeyrekte azaldı.

Şekil.3 Sektörel Büyüme

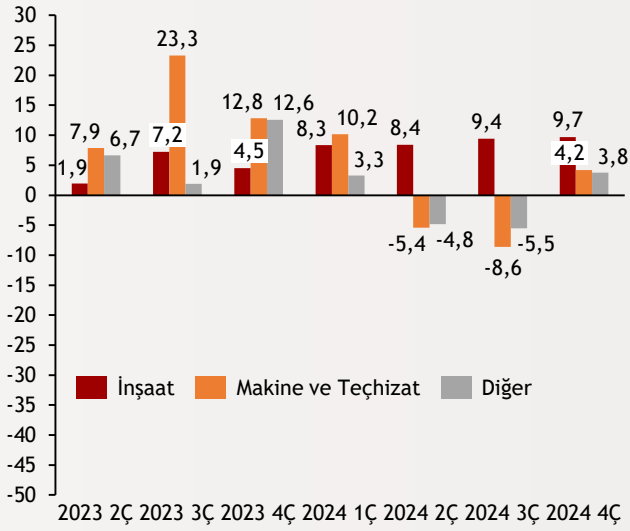
Üretim Yöntemiyle - Yıllık % Değişim

alBaraka
BANKNOT

2024 yılında sektör bazında en yüksek büyüme %9,3 ile inşaatla gerçekleşti. Bu dönemde imalat sanayi ise daralma bölgesinden büyüme tarafına geçti. Bunun dışında, tarım %3,9, hizmetler ise %3,1 büyüme gösterdi. Sanayi sektörü ise %0,5 gibi sınırlı bir artış kaydetti. Hanehalkı nihai tüketim harcamaları yıllık %3,7 artarken, devletin nihai tüketim harcamaları %1,6 yükseldi. Gayrisafi sabit sermaye oluşumu ise %6,1 büyüdü.

Şekil.4 Yatırım Büyümesi

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

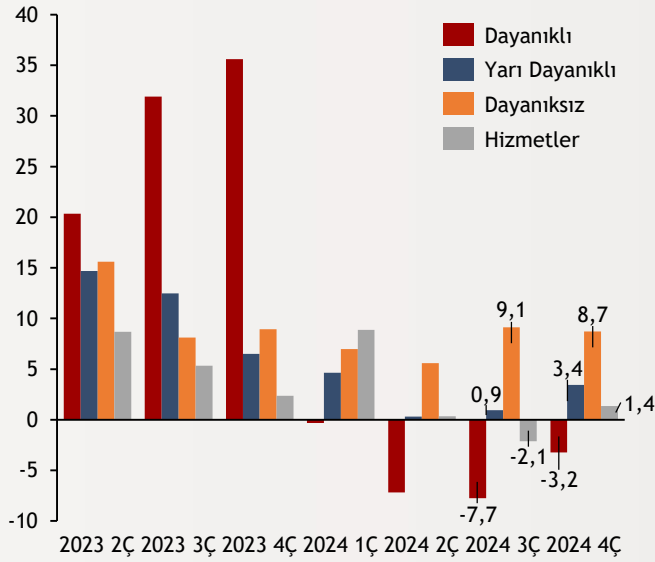

Son çeyrekte yatırım tarafında %6,1 ile güçlü büyüme kaydedildiği görülüyor. Böylece, üçüncü çeyrekte daralma tarafında olan yatırım kalemi son çeyrekte büyüme tarafına geçmiş oldu. Yatırım büyümesinde inşaat kalemindeki artış dördüncü çeyrekte de ılımlı artış kaydetti. İkinci çeyrekte ve üçüncü çeyrekte negatif bölgede yer alan makine-teçhizat ve diğer kalemleri ise dördüncü çeyrekte pozitif bölgede yer aldı.

alBaraka
BANKNOT

Şekil.5 Özel Tüketim Büyümesi

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

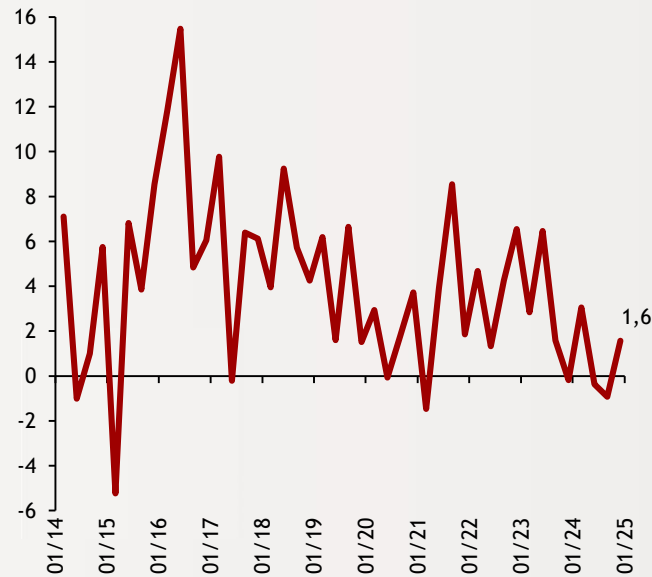

Üçüncü çeyrekte negatif bölgede yer alan hizmet kalemi, dördüncü çeyrekte %1,4'lük artışla yeniden pozitif bölgeye geçti. Dayanıklı tüketim mallarındaki düşüş dördüncü çeyrekte de devam etti fakat üçüncü çeyreğe nispeten düşüşte ivme kaybı yaşandı. Dayanısız tüketim mallarında bir önceki çeyreğe kıyasla ılımlı bir düşüş yaşansa da pozitif bölgede yer almaya devam etti.

alBaraka
BANKNOT

Şekil.6 Hükümet Harcamaları

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Üst üste iki çeyrek azalma yaşanan kamu harcamaları son çeyrekte yıllık bazda %1,6 artış kaydetti. 2024 yılında işgücü ödemeleri %90 oranında yükselirken, net işletme artışı/karma gelir %46,5 arttı. Son çeyrekte ise işgücü ödemeleri %75,4 artış gösterdi. İşgücü ödemelerinin GSYH içindeki payı 2023'te %32,5 iken, 2024'te %37,9'a çıktı. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise %47'den %42,2'ye geriledi.

alBaraka
BANKNOT

GSYH İstatistikleri - Harcama Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Eyl.23	Ara.23	Mar.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24
Tüketim	10,66	8,84	6,55	1,36	0,83	3,53
T - Dayanıklı Mallar	31,92	35,6	-0,34	-7,19	-7,48	-3,22
T - Yarı Dayanıklı Mallar	12,47	6,49	4,65	0,30	1,50	3,42
T - Dayanıksız Mallar	8,11	8,94	6,98	5,60	7,69	8,73
T - Hizmetler	5,35	2,35	8,87	0,35	-2,09	1,36
Hükümet	1,58	-0,18	3,06	-0,36	0,14	1,58
Yatırım	14,21	9,15	8,99	0,79	-0,06	6,15
Y - İnşaat	7,24	4,52	8,34	8,42	9,86	9,70
Y - Makine ve Teçhizat	23,28	12,81	10,18	-5,44	-8,28	4,17
Y - Diğer Aktifler	2,23	12,55	3,27	-4,81	-1,23	3,77
İhracat	0,37	0,03	5,13	0,88	0,65	-2,00
İthalat	-5,7	-2,34	-3,33	-5,84	-9,60	1,64
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla - GSYH	6,5	4,6	5,30	2,42	2,24	3,00

GSYH İstatistikleri - Üretim Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Eyl.23	Ara.23	Mar.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	0,79	0,62	5,10	4,27	3,66	4,71
Sanayi	5,9	2,77	4,19	-1,64	-2,15	1,44
İmalat Sanayi	6,46	2,8	3,60	-2,67	-2,85	1,40
İnşaat	7,16	9,81	10,92	6,87	11,11	8,68
Hizmetler	5,92	4,14	3,88	3,19	1,70	3,21
H - Bilgi ve İletişim	2,17	-2,25	4,46	3,80	2,23	3,19
H - Finans ve Sigorta	5,9	5,71	5,64	3,27	8,49	3,32
H - Gayrimenkul Faaliyetleri	3,2	4,28	2,15	3,60	2,47	1,33
H - Meslek, İdari ve Destek Hizmetleri	-1,23	-0,88	5,85	0,68	-0,29	0,24
H - Kamu Yönet., Eğitim, Sağlık, Sosyal Hiz.	4,15	3,8	4,46	0,14	1,08	1,31
H - Diğer Hizmet	3,21	3,73	0,80	3,48	-2,16	3,59
Sektörel Toplam	5,51	3,92	5,08	1,33	2,20	1,99
Vergi - Sübvansiyon	15,22	10,16	7,18	10,94	2,61	10,44

Tahmin ve Beklentiler

Dezenflasyon ve parasal sıkılaştırmanın gündemde olduğu 2024 yılında, yıl sonunda kaydedilen %3,2 büyüme oranı oldukça olumlu bir görünüm sunuyor. Son çeyrekte ihracattaki sınırlı pozitif katkı negatife dönerken ithalat tarafında üç çeyreğin ardından yıllık büyüme kaydedildi. Hizmet büyümesi manşet büyümeye paralel gerçekleşirken tüketim harcamaları güçlü kalmaya devam etti. Üretim yönetimiyle büyüme performansında imalat ve sanayi sektörleri güçlü kaldı. 2024 yılında kaydedilen güçlü büyüme 2025 yılı olumlu bir sinyal olurken yıllık büyüme tahminlerinde yukarı yönlü revizyonlar söz konusu olabilir.

Teşekkürler...

ekonomikarastirmalar@albarakaturk.com.tr

Ömer Emeç

Baş Ekonomist

oemec@albarakaturk.com.tr

Mustafa Berk Erdal

mustafa.erdal@albarakaturk.com.tr

Rahime Aybike Çalışkan

rcaliskan@albarakaturk.com.tr

Sena Karadağ

sena.karadag@albarakaturk.com.tr

Abdullah Arıkan

abdullah.arikan@albarakaturk.com.tr

İbrahim Erdem Yıldırım

ibrahim.yildirim@albarakaturk.com.tr

Burada belirtilen bilgiler güvenilirliğine ve doğruluğuna inanılan kaynaklardan, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla derlenmiştir. Resmi kaynaklardan alınan bilgilere dayalı yapılan yorumlar ve tahminler, o tarihteki kanımızı yansıtmaktaysa da bu bilgiler, hiçbir şekilde yatırım danışmanlığı faaliyeti olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu rapor içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Bankamıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz veya kopyalanamaz.